

[J. C. A. Larsen.]

forandrede for disse Erhverv. Mangfoldige handlende og Haandværkere er i Øjeblikket i den Stilling, at de ikke ved Dagen og Vejen i den Tid, der vil komme.

Men foruden dette femte Kvartal faar de en Ting til. De har efter Opfordring fra alle Sider, tør jeg næsten sige, under de stedfundne Forhandlinger og ved en hurtig Handling af den højtærede Handelsminister faaet en offentlig Undersøger, en Mand, der skal undersøge alle de forskellige Erhvervs Forhold, om der er Steder, hvor man mener, der tages for meget, om Handelen tager for høj Provision og Haandværk for meget for, hvad det laver. Jeg skal ikke have noget imod en saadan offentlig Undersøger, naar man blot finder den rette Mand. De samvirkende Købmandsforeningers Formand kom straks med en Redegørelse for Priserne; man skulde ikke frygte det mindste i den Henseende. Jeg kunde have ventet, at Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri havde fremsat noget lignende.

For Haandværkets Vedkommende tør jeg dristigt sige, at man ikke har noget imod en saadan Undersøger, naar det blot bliver den rette. Jeg kender ikke den Mand, som den højtærede Minister har udnævnt, det kan være, han sidder inde med store Evner; men der er mange Forhold, der skal tages i Betragtning. Det ærede Medlem Hr. Rager fremsatte forleden Dag en Betragtning i den Retning, som jeg kan give min fulde Tilslutning. Erhvervene har Vanskeligheder, som det ikke er let for dem, der staar udenfor, at se. Et forfejlet Licitations-system bevirker, at der tidt lides store Tab, som igen skal indvindes. Der lides ogsaa Tab paa usolide Kunder, som en handlende og Haandværker eventuelt maa kalkulere med, naar han skal gøre sine Beregninger. Derfor gentager jeg overfor den højtærede Minister: Er det den rette Mand? Et Kommandørkors imponerer mig ikke. Den paagældende maa have Forstaaelse af disse Forhold. Det burde have været en Mand, der havde arbejdet sit Liv igennem i Erhvervene, der havde haft dyrket sin Forretning og havde Forstaaelse af Erhvervs-livets Forhold.

Som sagt, jeg tror ikke, der er nogen Grund til Ængstelse hverken for Handel eller Haandværk, dersom der bliver set fornødt paa Tingene, og jeg vil haabe, at den højtærede Handelsminister ikke har truffet helt uheldigt med denne Mand.

Det er de to Ting, som Erhvervene har faaet ud af Kriselovene, og saa har de en

trede Ting i Vente, det, der under Forhandlingerne her i Lørdags blev givet Løfte om, at man vilde søge gennemført, en Akkordlovgivning. Enhver, der har haft Forretning i en Række Aar, ved saa udmærket, at Handel og Haandværk maa vente, til der bliver Penge til Raadighed til at betale deres Regninger med. Dette har navnlig udviklet sig i de sidste Par Aar, og nu har man altsaa i Udsigt at blive afspist med 20, maaske 25 eller 30 pCt. af den surt erhvervede Fortjeneste, man skulde have for sit Arbejde. Enhver ved, at de Gældsforpligtelser, som man faar i Handel og Haandværk, altid kommer sidst i Rækken. Det kan ikke nytte, at en Haandværker vil kræve af sin Kunde, at han skal give ham Pant i sin Ejendom for en Regning, nej, han maa vente, til der bliver Penge til Raadighed.

Det er en af de triste Udsigter, som Haandværket og Handelen har, naar der nu gennemføres en Akkordlovgivning, hvad maaske er nødvendigt. Nu er der jo ved en Tvangsakkord og ved en Tvangsauktion det Forhold i Henhold til Loven, at Arbejdsydelse af Tjenestefolk og Arbejdere har en privilegeret Stilling; disse faar deres fulde Tilgodehavende udbetalt først. Var der ikke Grund til at overveje, om ikke ogsaa den Haandværker, der har ydet et Arbejde til Vedligeholdelse af den paagældende Bedrift, til Istandsættelse af Redskaber, til at holde Huset i Orden, burde have en privilegeret Ret? Jeg tænker her ikke paa Nyanskaffelser eller Luksus, jeg tænker f. Eks. paa det sidste Aars Levering af Materiel, som er nødvendigt, for at Bedriften kan gaa rundt.

Det forekommer mig, at disse Haandværkere maa have samme Ret som Tjenestefolk og Arbejdsmænd i Bedriften. Jeg har før fra denne Plads omtalt disse Forhold og kan ikke undlade at gøre det nu igen, da der er Udsigt til, at vi faar en Akkordlovgivning, som jo desværre muligvis vil komme til at omspænde mange indenfor vort Samfund. Det forekommer mig, at den Haandværker, som for i det hele taget at faa noget at bestille har udført et Stykke Arbejde, ogsaa burde have en saadan privilegeret Fordring.

Det er blevet mig meddelt — i hvor stor Udstrækning det finder Sted, ved jeg ikke —, at man med denne Akkordlovgivning for Øje søger at faa sine Redskaber bragt i Stand og sit Hus i Orden, saaledes at man, naar Akkorden er ordnet, er klar til, uden store Udgifter til Reperationer i Fremtiden, at kunne arbejde videre. Jeg ved ikke, om